

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
12 iunie st. v.
24 iunie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 24.

ANUL XXX.
1894.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.
Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Poeților români.

Poeți români, cari pân' acuma
De dragoste v'ați încăldiți:
Lăsați, ve rog, de-o parte gluma,
Căci nu e timp de drăgostit!

Au nu vedeți ce nori s'adună
Pe ceruri sus in giur de noi;
Cum fulgeră și cum detună,
Cum urlă 'n jos un crunt puhoi?

Schinteile pocnesc s'aprindă
Ce vécuri au sădit in sîn;
Trosnesc ușciori, plesnește grindă,
Ce vatra și caminul țin.

Și viforul de loc nu curmă,
Par că-i turbat pământ și cer;
Gândești că-i ȃia cea din urmă,
Când limbi se sting și némuri pier.

Se sgudue 'n țitini pământul
De-atâta reu ingrămădit;
In tronu-i Dumneșeu prea sfântul
Întorce fața lui scârbit...

Svêrliți, poeți, duiósa liră,
Suflați in bucium trezitor
Și dați alarmă care 'nșiră
Sub stégul muncii un popor.

Strigați la toți, ca fie-care
Să sară sus la postul seu;
C'ar fi rușine și tradare
Să nu lucrăm acum din greu.

Mișel și laș ar fi ori cine
Ce s'ar ascunde dintre frați,
Când vieța némului seu vine
Să-i cêră sprigin, minte, brați!

IOSIF VULCAN.

Sărăcie lucie.

Comedie populară cu cântece într'un act.

Representată pentru prima-óră la Arad in 6/18 iunie 1894, a doua ȃi de Rusalii, de tinerimea meseriașă română, sub conducerea învățatorului Nicolau Ștefu, in sala din pădurița orașului.

Persónele :

- Sivu Iernilă, epitrop,
- Veselina, fata lui.
- Ioța, căraș.
- Trăila Liliac, ficior holteiu.
- Viliga, nebunul satului.
- Sanda, țigancă vrăjitoare.
- O nevastă.
- Altă nevastă.
- O fată.
- Altă fată.
- Un ficior.
- Al doile ficior.

Neveste, fete, ficiori, copii, popor.
Se petrece într'un sat in Banat.

(Avlia bisericei. In fund se vede biserica; la stânga o casă țărănescă cu gardul și pórta spre uliță; in mijlocul avliei un pom innalt inflorit.)

Scena I.

VESELINA, neveste și fete, tóte ținend in mână câte o cunună.

VESELINA. Cununile sânt gata. Acum le puneți pe cap și să 'ncungiurăm pomul, din a căru florii le-am legat. (Tóte își pun cununile pe cap.) Așá se 'ncepe serbătórea fetelor și a ficiorilor.

O FATĂ. Mătcălaul! Ce mai dor am dus de dumineca Tomei, numai c'apoi urméză și ȃia Mătcălaului, când ficiorii se infărtătesc și fetele se insurățesc.

VESELINA. Dar mai nainte ve 'ntreb, că n'ați călcat órecare poruncile Mătcălaului? c'atunci insurăția nu prinde.

TÓTE. Ce porunci?

VESELINA. In ȃia Mătcălaului este oprit ori ce lucru! Bărbații nu sapă, nu ară, nu cosesc, nu fac nimica la câmp, pentru ca Mătcălaul să nu vioreze holdele; iar femeile acasă nici nu torc, nici nu țes, nici nu cósă...

TÓTE. N'am lucrat nimica.

VESELINA. Așă dar incepem! Faceți cum v'am invățat.

(Ele pornesc câte doue ținându-se de mâni și incungiuură pomul cântând.)

Frunză verde din bucate,
Haid să fim de-acum surate,
Cât trăim să ne iubim,
Tóte să ne 'nsurățim.

(Apoi vin și fac un șir in planul prim, cu fața cătră privitorii; iau cununile de pe cap, le ating una de alta, in dreptul feței; apoi intorcându-se câte doue cătră olaltă, se sărută prin cunună și ȃic una cătră alta.)

TOTE. Să fim surate până la mórte!*

Scena II.

Tot acele si Viliga.

VILIGA, cu cunună pe cap, vine cântând.

Frunză verde, talpa gâ-gâ-gâștei,
Reu me dor călcăiele . . .

(Ele se sperie și fug de cea parte.)

VESELINA. Bun ajuns, Viligă! De unde și până unde?

VILIGA. Am văduț că sânteți gâ-gâ-gătite de nuntă și n'aveți nici un mire. Am vinit dar să ve scot din ruși-și-șine. Pofim trațeți sorți a cu-cu-cui să fiu? Mi-s ga-ga-gata de cununie. Am cu-cu-cună pe cap. Pe care s'o pu-pu-pup?

TOTE. Fugi de-aici.

VILIGA (apropiându-se de una.) Vėd că ți-i dor de gurița mea. (Vrea s'o prindă s'o sărute, dar aceea fuge; apoi vrea să prindă alta, a doua, a treia, a patra, dar tóte i scapă, pe când el recităză versurile:)

Mă-mândruță naltă in stat,
Bu-bu-bună ești de sărutat;
Lelișoră, trup de flori,
Gu-gu-gura ta-i de serbători.

(E. Hodoș: Poesii populare din Banat, pag. 173.)

(Intr'aceste nevestele și fetele se prind de mână, făcend un cerc in giurul lui Viliga și jócă hora. El din mijloc, vrea să prindă acuș pe una, acuș pe alta, pe când ele cântă:)

Haid' in horă, dragi surate,
In noi tóte-un suflet bate,
Și cu drag ne 'nsurățim,
Cât trăim să ne iubim.

VILIGA (in mijlocul cercului, după ce incheie corul, cântă singur.)

Hai mă-mândro la cununie,
Până-i frunza ve-verde 'n vie;
Décă frunza s'a u-uscă,
Mi-i chiemă și io n'oi vrea.

(E. Hodoș: Op. citat pag. 163.)

(Cercul se desface; Viliga fuge după una s'o sărute, urmărindu-o până 'n marginea scenei; acolo își intinde brațele s'o cuprindă, dar ea sare iute la o parte și el imbrătoșeză și sărută cu foc pe Iota, care tocmai intră repede.)

* Veđi «Mătcălaul séu infărăția și insurăția» de At. M. Marienescu, in «Familia» an. 1894, pagina 126.

Scena III.

Aceiași și Iota.

IOȚA (impingându-l dela sine.) Du-te naibii ne-totule, ce te-a apucat?

VILIGA. Par că mie mi-a fost dor de pu-pu-pu-patul dtale. Amiroși a rachiu ca un bu-bu-butoiu.

IOȚA. Fete, nu s'au intors încă ficiorii dela asentare?

VESELINA. Nu șcim.

ALTĂ FATA. Ce ne pasă?

IOȚA. Par că nu de-aceea v'ați adunat aicia ca să-i așteptați.

VILIGA. Nu ȃeu. Ele au șciut că am să vi-i-iu eu.

VESELINA. Șe 'nțelege.

TOTE. Ha-ha-ha.

VILIGA. De-a fitea chi-chi-cotiți. Dór v'am vėduț eu fă-fă-făcendu-mi cu ochiul. Puteți tă-tă-tăgădui?

IOȚA. Las că o să vină și rėndu teu, decă s'or duce toti ficiorii din sat la cătane.

VESELINA. Da reu ne mai băjucurești, baciul Ioto.

IOȚA. Mi-s cam dărj. Viu dela Ilie Buzdugan care baș își bătea nevėsta, c'a vėnduț prunele să-și cumpere catifea de opreg ș-acuma bietul om n'are din ce să-și frigă căta răchie. Au, maico, cum mai țipă!

Dar bine a făcut Buzdugan, că nevėsta nu-i rėnduită de Dumneȃeu să risipescă ce-a agonisit bărbatu.

O NEVĚSTA. Ce mai blagă de om și ala! Decă i-a fost de prune și de răchie, să-i fi dat muierii de cheltuială pentru gătele. Șcie dór că vine nedeia și p'atunci ficare femeie trebuie s'aibă opreg nou.

ALTA NEVĚSTA. Eu mai bine fămăndesc, decă să nu mi-l pot găti.

O FATA. Eu am lucrat tótă vėra cu sapa, dar mi-am și făcut niște chițele, par că-s raȃe de lucėfėr.

IOȚA. Așă sânteți voi tóte. Dați tot ce agonisiți pe chițele și pe chitelă și tótă iėrna nu lucrați decă la oprege de catifea și de mėtasă.

O NEVĚSTA. Lucrăm, pentră că ar fi rușine să ne 'ntrecă altele.

IOȚA. Mai bine ați țese pânză și v'ați cósce ceva, sė nu cumpėrați tóte de-a gata din duchiene pe bani scumpi. Da resboiul ve pute.

TOTE. Ba nu.

IOȚA (adresându-se uneia.)

Nevestuța cu brău lat,
Tótă iėrna ce-ai lucrat,
De n'ai lepedeu pe pat,
Nici cămașă pe bărbat?
Ai țesut o pânză rară,
Patru luni intr'o cămară,
Dar cămașa cum s'o faci,
Că n'ai pânză nici de saci?

(E. Hodoș: Op. citat. pag. 192.)

VILIGA. Fe-fe-fete, căre m'alege pe mine de bărbat, póte aruncă re-re-resboiul in foc.

IOȚA. Io mi-s căraș, umblu, țėră și lume, dar atăta risipă ba să mai veđi ca la noi. Cheltuim, frate, par c'am fi nėmu ăl mai bogat.

ALTĂ NEVĚSTĂ. Cheltuim pe ce trebuie.

VILIGA. Și cât ne 'mprumută ji-ji-jidovul.

VESELINA. Ce să faci? Așă ni-i rostu și modia, ard-o focul.

IOȚA. Mamele și bunicile vóstre n'au purtă oprege de catifea și de mėtasă, impodobite cu aur

argint: totuș au avut port mai frumos decât voi, nici n'au sărăcit pe părinți și pe bărbați.

TÓTE. Nici noi.

IOTA. Voi? Da tăceți din gură! Tu (arată pe una) te porți toțonată și copiii tei umblă goi pe uliță; tu (arată pe alta) te umfli 'n opreg de catifea și casa ți-i nevărută de ani de zile, par că-i o cocină; tu (arată p'a treia) te resfeți in pupi de aur și de argint, iar bărbatu teu își scóte përu prin căciulă; tu, tu, tu (arată pe rënd pe mai multe) la joc vi-s împenate ca niște păuni, iar acasă nici cenușă 'n vatră... Vi se potrivește vorba ce-am audit-o 'n alte părți printre români: «Sărăcie luci!»

VILIGA. Adicate, vorba noastră: fa-fa-fală gólă traistă ușóră.

VESELINA. Dta tot de-aceste ne cânti.

IOTA. Și tot de-a fitea. Barem de-ați invătă minte voi fetelor, că me tem să nu remâneți fete 'n për.

VILIGA. Nu ve temeți! Aveți nă-nă-dejdea 'n mine!

IOTA. Póte că nici nu le-au remas mai buni... Iată vin și ficiorii dela asentare. Șciu că n'au să remână acasă decât ologii.

(Va urmă.)

IOSIF VULCAN.

Căi-te-vei . . .

Ca picur de cëră ferbinte,
Ce cade 'n biserică trist,
In nóptea de jale amară,
Când Jidovii prinser' pe Crist.

E lacrima mea de ferbinte
Și lacrima nu 'ncetă, nu,
Căci vecinic prilejuri de plâns
Îmi dai și mi-ai dat mie tu.

Dar' cum la lumina lui Crist
Căitu-s'au ómenii rei;
«Căi-te-vei» și tu pe rënd
Prin lacrima ochilor mei!

GEORGE SIMU.

Cugetări.

Ómenii au o asemănare mare cu o monetă. Moneta próstă de aramă ocupă mai mult decât aurul.

*

Să iubim și să ocrotim femeile; să nu uităm că fără ele la începutul vieții nu am avé nici un ajutor, la mijlocul ei nici o plăcere și la sfêșit nici o mângâiere.

*

Fericirile pe cari le cređi pierdute, sânt cele mai dulci și cele mai trainice.

*

Décă iubești vieța, atunci nu risipi timpul; el este stofa din care este făcută vieța.

*

Mare adevër este a đice că extremele se lovesc: căci nu e in de ajuns să strigi: — foc! — pentru ca din tóte părțile să-ți aducă apă?

Basmul.

(Cetit de autorul in ședința dela 9/21 aprile an. c. din sesiunea generală a Academiei Române.)

(Urmare.)

Plecând de aci, nu este greu de a urmări mai departe strînsul paralelism omni-lateral între vis și între *basm*; un paralelism sdrobotor pentru teoriile cele solare, meteorologice etc. etc. despre originea *basmului*.

3°. In *basm*, ca și in vis, spațiul se șterge: dormind in București, omul se viséză la Paris, și peste o clipă la New-York, tot așa precum eroul *basmului* străbate ca săgéta până la buricul-pământului, peste noue mări și noue țeri, in lumea-albă și 'n lumea négră, fără a se prea plânge de obosélă.

4°. In *basm*, ca și 'n vis, se șterge nu numai spațiul, dar și timpul: in câteva minute visătorul trăește mai mulți ani; eroina *basmului* umblă atâta încât își tocește toiagul și papucii de fer, dar totuș ajunge la țel tinëră și frumósă ca și 'n điuua plecării.

5°. In *basm*, ca și 'n vis, sborul este un mijloc fôrte indemânatec de locomoțiune.

6°. In *basm*, ca și 'n vis, omul vede đei séu đine și petrece cu sfinții.

7°. In *basm*, ca și 'n vis, ne intimpină monstri, cu cari ne luptăm și pe cari mai totdeauna îi invingem.

8°. In *basm*, ca și in vis, deosebirea de limbi nu esistă, toți se inteleg unii cu alții, ba vorbesc omenește până și dobitocele.

9°. In *basm*, ca și 'n vis, metamorfósele cele mai estravagante sânt ceva fôrte normal.

10°. In fine, in *basm* ca și 'n vis, suferințele și nenorocirile cele mai cumplite se incheiă sistematic printr'un bun desnodământ, printr'o nuntă, printr'un banchet, căci coșmarul in ipnológiă este o escepțiune.

Nu se póte găsi un singur element al *basmului*, care să nu-și aibă obârșia in vis; și decă știința n'a observat până acum acest perfect paralelism, decă ea a alergat la tot soiul de teorii mai mult séu mai puțin absurde, dintre cari cea mai absurdă este neapérat aceea a lui dr. Gaster despre nașcerea *basmelor* din cărți și mai ales din cărți evreești (Lit. poporală română p. 545 sqq.) cauza este că știința, cam totdeauna și cam in tóte, incepe ca Don-Quixote, se pocăește și-și vine in fire.

Toți ómenii, cei incuți inse mai viu decât ceialți, au visat, viséză și vor visá până la sfêșitul pământului: de aceea și *basmul* nu s'a născut intr'o epocă séu intr'o țéră óre-care, ci pretutindenea s'a născut odată cu nașcerea ómenirii.

Stările psihice ale ómenilor primitivi, ca și ale copilului in genere, fiind puține și aprópe cu aceleași variațiuni séu asociațiuni de idei, visurile lor — fie la Indiani, fie la Hotentoți, la Japonezi, la Zelandesi, la ori-cine — s'ar poté restrînge la un număr fôrte mărginit de norme comune identice, pe cari etnologii ar trebui să le adune și să le grupeze, ceea ce nu s'a făcut încă până acuma. Iată de ce și *basmile* se asemănă intr'un mod atât de uimitor la némurile cele mai diverse, chiar atunci când și acolo unde e absolut peste putință de a admite vre-o umbră de imprumut dela ném la ném; și iată de ce, in acelaș timp, totalitatea *basmelor*, fie ele indo-europee, fie turanice, fie africane, fie americane séu australiane, se poté restrînge la un număr fôrte mărginit de norme comune identice.

O ingenioasă încercare în această privință s'a făcut de cătră Hahn (Griech. Märchen, I, 45 sqq.) care a reușit a împărți întregul tezaur antropologic de *basme* numai în patruzeci de prototipuri, ba și chiar patruzeci sînt încă prea multe. După indicațiunile mele, elevul meu dl C. Litzica dela școlă normală superioară a redus prototipurile lui Hahn la douăzeci și opt.

Hahn a făcut, firește, câteva scăpări din vedere. Așă, ca să nu dăm decât un singur exemplu, el a uitat cu totul acel prototip în care o țeitate călătorește pe pămînt pentru a pedepsi séu a respălți pe ómeni; un prototip fórté respândit pretutindeni și represintat admirabil la Români, între altele, prin *basmul* «Azima călătóre» (v. Azimă.) Cătră cele douăzeci și opt de prototipuri din tabelul de mai sus, cercetările ulterioare, negreșit, vor mai adăugá un număr óre-care, în ori ce cas nu prea însemnat, și atunci noi vom avé fondul complex al *basmului*. Un fond atît de mic, și totuș susceptibil de a se multiplicá în mii și mii de varian-turi! Lucrul nu este de mirare. Scribe, cel mai fecund scriitor teatral din timpul nostru, dicea că tóte situa-țiunile comice se reduc în ultima analiză la șapte. Din acest fond de șapte situațiuni, prin diferite combinări și complicări, se naște un milion. Cu atît și mai lesne se póte multiplicá într'un mod indefinit numărul cel cu mult mai mare al prototipurilor de *basme*, și acésta anume amestecându-se fiecare *basma*:

cu elemente din alte *basme*;

cu elemente din viața de veghiare, fie actuală fie, istorică;

cu elemente psihice séu fizice proprie poporului, în sínul căruia se operéază amestecul;

cu elemente topice séu climaterice ale fiecării țeri;

cu elemente cărturárești, datorite contactului clasei inculte cu stratul cel cult al societății;

cu elemente lingvistice de etimologiá poporană ale fiecáru graiu în deosebi;

cu câte altele, cari îmi scapá din vedere;

și 'n fine, astfel modificat printr'un amestec sim-
plu séu multiplu, *basmul* trece prin moștenire la gene-
rațiuni viitoare, cari iarăș îl mai mai modofică, séu trece
prin imprumut la alte națiuni, unde se supune unor
nouve modoficări.

Cât de anevoe este a descurcă unele amestecuri,
se póte vedé în studiul meu despre «Povestea nume-
relor» (Cuv. d. bētr. II.)

Une-ori amestecul lesne se constată, dar totuș re-
mâne o enigmă modalitatea prin care s'a putut intro-
duce. Așă în *basmul* «George cel vitez» din colecțiunea
lui Ispirescu (Legende p. 139) eroul botézá sabia sa,
punéndu-i numele «Balmut ajutorul meu». Acest «Bal-
mut» este invederat fáimósa sabiá magicá Balmung a
eroului epic german Siegfried (cifr. Cox, Aryan mythol.
I, 292, 300.) Dar cum óre a pētruns ea într'un *basma*
románesc, auđit în București dela «Mihalache Constan-
tinescu din mahalaua Delea-vechea»? Urmézá a se cer-
cetá. Și câtá bátae de cap! Să se observe că botezarea
sábielor pare a fi fost un vechiu obicei esclusiv ger-
manic: sabia «Mimung» a lui Wieland, sabia «Nägling»
a lui Beóvulf, sabia «Durndart» séu «Durandal» a lui
Roland etc. (cfr. Schrader, Sprachvergleichung u. Urge-
schichte p. 241.)

Cu chipul acesta, unul și acelaș prototip póte să
se transforme în trei, cinci, ócece, nu numai variațiuni,
ci chiar *basme* diferite în una și aceeaș literaturá po-
porană. Iată de ce se cere adesea o muncá colosală și
cea mai agerá pētrundere din partea filologului pentru

a decerne originea și filiațiunile unui *basma*. Prima in-
cercare comparativă metodicá asupra unui *basma* romá-
nesc, a fost monografia mea despre «Mázárel împérat»
(Cuv. d. bētr. II, 567—608.)

v. Afín. — Aleodor. — Arápușca. — Aripa-cám-
pului. — Barba-cot...

Și totuș, trecénd prin fel de fel de modoficări,
trásăturile cele caracteristice ale fiecáru *basma*, câte-o-
datá până și amēruntele, se pástrézá une-ori din secol
în secol cu o minunată statorniciá, grațiá pe de o parte
spiritului celui pretutindenea fórté staționar și conser-
vator al poporului de jos, iar pe de altá parte grație
veșmēntului stereotip pe care-l are séu la care tinde.

II. Forma *basmului*.

Nu e nici esageráțiune teoretică, nici șovinism
național, când vom díce că *basmele* románești au fost
culese și publicate mai bine decât cele franceze, ger-
mane, engleze etc., câte au apărut apână acum la lu-
miná; și meritul nu este de loc al editorilor noștri, ci
se datorézá pe deplin la trei impregiurări: 1°. Daco-
románii n'au dialecte și sub-dialecte; 2°. limba literará
nu s'a prea depártat la noi de graiul poporului; 3°.
nu pētrunsesse la noi erezia așá numitei școle mitolo-
gico-comparative din Occident de a se da importanță
numai fondului *basmelor* și de a se nesocotí cu dese-
vērșire forma lor. Mulțámitá acestor trei impregiurări,
basmele románești, chiar în colecțiunile cele mai me-
diocre, ni se infáțișézá cu imbrácámintea lor origi-
nalá intrégá, neciuntită și nedescolorată, íntelésá și gus-
tatá de toți Románii și unde ne ísbim din capul locu-
lui de patru particularități ale formeí, cam rare în co-
lecțiunile *basmelor* străine:

1°. locuțiuni metaforice;

2°. formule;

a) inițiale;

b) finale;

c) mediale.

(Va urmá.)

B. P. HAȘDEU.

Rađe de stele.

Dupá deal, palid la față,
Sórele își stíngé focul
Și 'n curénd luna măréță
Sus pe cer îi ține locul.

Liniștit privesc în cale,
Nici-un dor nu me frámēntá,
Impregiurul meu cu jale
Grierii într'una cāntá.

E o liniște adáncá,
Tainică și fermecată,
E o vrajá precum íncá
N'am simțit-o nici-odată.

Ca 'ntr'un templu, cu uimire
Privesc rađe de stele
Și un vis de fericire
Furá gándurile mele.

V. N. CIȘMAN.

Prințul Carol al României.

Libri.

Se luaseră din dragoste. Luna de miere nu se mai isprăviă la ei.

Remaseră aceiași ca în ziua întâia, iubindu-se pôte din ce în ce mai mult, desmerdându-se mereu, alintându-se unul pe altul, ștregărind împreună, chiar certându-se destul de des, dar numai ca să se necăjescă și să rîdă, să se impace și să se sărute mai cu foc.

La anul, veni copilul — o fetiță. Câtă bucurie, câtă fericire! O priviau induișoși, cu zimbetele pe buze, cu larimile în ochi, îmbrățișați deasupra lăgănelui în care ea dormia un somn ângeresc.

Mama nu vru s'o dea la doică.

Sta tótă ziua lângă ea; o ținea numai în brațe. O desmierdă incetșor cu mâna, o legăna lin de tot când vrea s'o abormă, o infășă, o desfășă, o gătia, — și câtă bucurie când vedu că se face frumósă! Ciasuri întregi îi vorbiă dulce, cuvinte desmerdătore, în care își puneă tótă dragostea ei, o admiră mereu, — și câtă răsplată în zimbetul ei nevinovat, câtă căldură în strîngerea brațelor ei mititele, câtă dulcetéă în șgărieturile ei!

— Ți-a crescut unghiile, urito! ia să ți le taiu eu!

Și cumpăraseră niște fórfeci mititele, mititele de tot, numai pentru «Coca»!

— Cui i-o fi semănând óre? se întrebă dēnsa, uitându-se lung la copil. Cu nici unul din noi. Noi sūntem urți.

«Cu tóte acestea are ochii mari, ca mine, albaștri, ca ai tată-seu; sprâncenele și genele negre, ca ale nót-re; pērul negru, ca al tată-seu; nāsucul... pôte ca al nosru; dar gura? o guriță rosă așa de fragedă și de dulce?»

«Apoi e mare, grasă și sdravănă, par că ar fi de doue ori cât noi!»

Adevērul e că biēta mamă slăbise, și se sleise, dând viēță copilului, de grigi, de lungi vegheri, și, cine șcie? — pôte și de prea multă iubire.

Puțin câte puțin, tot ce nu eră copilul, începea să o plictisescă.

— Ah! nu șciu cum umbli tu, că totdeauna o deș-tepti. Are să o dóră capul...

Din tótă dragostea lor de altă dată nu le mai remăsesse decăt cērtă, — seriósă inse.

— Ce tot o săruți, cređi că mustățile tale îi fac mare plăcere? Nu veđi că o întepi? ȕicea ea.

Apoi altă dată:

— Uite, ȕeu, uite ce nostimă e, ce drăguță e, ce frumos dórme... Dar tu nu veđi nimic, pesemnel!

— Iată, me uit.

Și lăsă și el lucrul, veniă lângă lăgănel, se uită, se induișoș.

— Deu, e frumósă de tot!

Și de bucurie sărută pe nevēstă-sa.

Câte odată o puneau pe pat. O lāsau singură și ei umblau prin casă încóce și incoló. Fetiței îi umblau ochii în tóte părțile: când la maică-sa, când la tată-seu.

— La mine se uită, ȕicea tata.

— Ba la mine, respundea mama.

Copilul zimbí.

— Mie îmi ríde.

Ba, mie...

Și tot așa, într'una.

Veni véra. Aerul la oraș eră nesănētos pentru fe-tiță. Trebuiă să plece undeva la tērá. Ei, cari de când se luaseră nu fusese despărțiți cinci ciasuri în rēnd, acum se despărțiră pentru trei luni.

Din când în când ea îi scriea:

«Coca a început să ȕică tată. I-au eșit ȕinții... Astăđi a mánecat mai mult decăt eri...»

Coca ríde, Coca plánge, Coca dórme, Coca mán-năncă, Coca în sus, Coca în jos...

«Eri cerea o jucărie de pe mēsă; n'am vrut să i-o dau. A început să țipe, am certat-o, dar la urmă tot i-am dat-o...»

De ea nu vorbiă nimic; de dēnsul și mai puțin.

Fetița creșcea, trebuiă să-i puie rochie, ciorapi și pantofiori.

«Du-te, îi scriea dēnsa, du-te pe la tóte prāváliile și cere probe de stofele cele mai frumóse; cumpēră niște pantofiori așa și așa, niște ciorapi scurți, să-i re-măe piciorușele góle...»

Și dēnsul, care habar n'avea de colori și de haine copilărești, luă prāváliile de-arēndul ca să găsescă ce cerea nevēstă-sa.

Ea, tótă ziua se gândiă cu ce fel de pālărie i-ar veni mai bine Cocăi, la iērnă; ce palton să-i facă și cum s'o gătescă. Apoi de ziua ei — când va impliní anul — are să-i rupă turtă în cap. Va fi îmbrăcată tótă în alb, cu o cingătóre albastră... La sfērșitul prāndului o va sui pe mēsă, și-i va rupe turtă, — o turtă mare și frumósă. După asta îi va dărui o păpușă mare, aprópe cât dēnsa, și frumos gătită. Cât se va bu-cură Coca de mult, și ce drăguț se va jucă cu păpușal! Apoi va veni Crăciunul, anul nou, și de fiecare dată îi va dărui jucării multe, multe, ca să aibă de unde să strice și să-i mai remăie încă. Iar când va fi mare, va cântă bine din gură și la pian; de ziua tat-seu, de ziua bunicilor, va invēță să le cânte vre-o urare, să le dea câte un buchet de flori.

Și par că o audiă cântând deja, par că o vedea ce drăguță va fi când la isprăvitul cāntecului, va merge cu pas rar, drăguț — așa cum o invēțase mama — să dea cu respect și cu dragoste micul ei dar. Și cât va fi de rēsfățată, cum o vor sărută toți... N'au să-și dea rēnd, n'au să se mai sature de ea.

Intr'o ȕi tatăl primeșce o telegramă.

«Vino îndată. Coca îi fórtē reu».

Remăse trāsănit. Până sēra la vremea plecării, se părú o mie de ani. Nu-și vedea capul de trebi, nu șciea în câte să se mai împartă, dar lāsă tóte în pāmēnt și plecă.

Tótă nóptea nu dormi. Sta dus pe gânduri: «Ce să aibă? Ce pôte să aibă?»

Din când în când un fior îi șguduiă inima.

«Decă-ar murí?... ori pôte e și mórtă deja» in-drāsniă el să gândescă.

«Dómne... așa scurtă-i fericirea?...»

Ce incet mergea trenul, și cât de neastēmpērat îi eră dorul și grija lui!

Când ajunse diminēta, par că începea să mai re-sufle.

Luă o trāsură și plecà într'un suflet.

Acasă, pe prag, nevēsta îl așteptă cu copilul în brațe. Îi sări înainte. Amēndoue îi intindeau brațele, zimbînd, și el le sărută pe amēndoue, fericit.

Se pusese pe scaun ținēnd pe genunchi pe fetiță,

Fernand (după ce a constatat liniștea Matildei.)
Séu decă m'oi întorče, m'oi întorče târđu de tot.

Bona (aducënd cele cerute.) Poștiți.

Fernand (puindu-și pardesiul.) A! nu, nu, destul;
nu mai merge să me las dus așa. Am 33 de ani, nu
mai sânt un copil. (Își pune mânușele.) Nu mi-am per-
dut dór mințile. (Își pune pălăria.) Na, sânt gata.

Matilda (iute.) La revedere, și apoi, între noi, mai
bine nu te întorče de loc. Lasă-me în pace; e mai bine.

Fernand. Numai atâta cer și eu.

Matilda. Dar nu e nevoie să ne despărțim supé-
rați, să fim tot buni prieteni.

Fernand. Va să dîcă nu me mai iubești?

Matilda. Nu.

Fernand. Jură!

Matilda. Jur.

Fernand. Minunat, știu eu ce-mi rămâne a face
(se plimbă în lung și în lat un moment, apoi își scóte
pardesiul.) De mâne, n'o să me mai veđi.

Matilda. Asta ar fi esagerat... Poți, din când în
când, să vii să-mi spui un bună điuă.

Fernand. Nici odată! Ce s'a sfêrșit, e bine sfêrșit!
(Își scóte mânușele.) Afară de asta, decă vei avé vre-o-
dată nevoie de ceva...

Matilda. Fii liniștit, am mai mult amor propriu.

Fernand (puindu-și pălăria pe mesă.) Și când gân-
desc cât am făcut ca să te mulțumesc. Proști mai sânt
și noi.

Matilda. Da, da... și de-ocamdată me faci de rîs
la fiecare moment.

Fernand (lovindu-și peptul cu convingere.) Eu te-am
făcut de rîs? Când asta, me rog? spune, să vedem.

Matilda. Nu, să nu discutăm. Tot a mea va fi
vina. Du-te, dragă, du-te; vei puté face curte cui vei voí.

Fernand. Dar cui am mai făcut eu curte? Asta-i
prea din cale afară! Đi mai bine că cauți un pretecest;
puțină sinceritate, ce dracu!

Matilda. Dómnne sfintel nu, nu caut nimic! Ceea
ce trebuia să se întemple s'a întemplat.

Fernand. Tacil Tóte astea sânt frase; în fond ești
incântată de a me lăsá. Peste 48 ore o să me uiți.

Matilda. Te înșeli... te-am iubit fórté mult.

Fernand. Cea întéiu sêptemână... și încá.

Matilda. Póte.

Fernand. Dar ce-mi pasá?... o să petrec, o să
petrec ca un nebun. O să me culc în tóte đilele la 3
ciasuri de diminéță! Să mai iau o metresă? Nici odată
Voi să fiu liber.

Matilda. Tu? Nainte de sfêrșitul lunei o să fii iar
în gospodărie.

Fernand. Deu?... Nu me cunoșcil!

Matilda. N'ai de loc voință.

Fernand. De-acuma voi avé; și-mi voi bate joc de
lume.

Matilda. Ca totdeauna.

Fernand. De femeia care mi-o plăcé voi fugí ca
de ciumă.

Matilda. Atunci, vei fugí mereu, căci tóte femeile
ți plac.

Fernand. Așa e bine. (Punëndu-și pardesiul și
scoțëndu-l apoi îndată.) Deci me duc.

Matilda. Adio.

Fernand. Deu adică n'ai să-mi spui nimic?

Matilda. Nu... m'ai supérat mult! Ești egoist
și reu.

Fernand (apropiindu-se de dēnsa.) Mărturisește că
și tu ești de nesuferit câte-odată.

Matilda. A! decă ai fi putut să me înțelegi!...

Dar, de, ești îndêrêtnic și nedrept.

Fernand. Aide, taci, nu đice asta! (O sárută.)

Matilda. Tot eu sânt vinovată!

Fernand. Ei nu, ai dreptate, del! (După un mo-
ment de tăcere.) Remân, nu-i așa?

Matilda. Decă vrei.

Fernand (bonei, după ce a sunat.) Du aste la loc
și adu-mi păpucii.

Poesii populare.

— Culese din comuna Maidan. —

Humor și satiră.

Srandafir crescut în patru,
Soro, păzindu-mi bărbatu,
Mi s'o bolunđit și capu,
Dar de prins îl prinde dracu.
Bată-l crucea de bărbat,
Că destul m'ar fi de drag,
Numa are reu nărav,
D'ar face pe voia mea,
Pentru lume nu l'aș da,
Numa om frumos vestit,
De tótă lumea iubit,
Pe mine-i tot năcăjit,
Că-mi luai un om frumos,
Și nu-mi fu nici d'un folos.
D'aș fi luat un urít,
Mai binere-aș fi zгодit.
— Tu soro vecina mea,
Taci đeu și nu đice-așá,
Fii fálósá că-i frumos,
Măcar să mánanci de post,
Ardă-l focu de urít,
C'ala m'o îmbêtránit,
Când ești cu urítu 'n casá,
Nu mai ai dulce vieță,
Să n'am nici o bogăție,
Numai om să-mi placă mie,
Las să fiu a mai sáracá,
Numa s'am bărbat să-mi placá,
Că mie decă nu-mi place,
Eu nimica nu-i pot face,
M'aș prinde să-mi fac o casá,
Dar el singur nu me lasá.

Mărie cu șlingărai,
Tótă véra te rugai,
Nu știu n'ai vrut, n'ai putut?
Ori de mă-ta te-ai temut?
— De muma nu m'am temut,
Ci pe altu am avut
Și mai nalt și mai frumos,
Nu ca tine un mucios.

Frunđă verde de pe cóstă,
S'a rugat vecina nóstrá,
Din fatá să fac nevêstá,
Pentru rugăciunea ei,
Așternui frunđă de tei
Și rítu făcui voia ei.

O s^{er}ă in Arad.

Am petrecut Rusaliile la Arad, unde afară de cercul familiar, m'a atras și prima reprezentație a piesei mele «Sărăcie lucie», piesă scrisă anume la cerere vinită din Arad.

Tinerimea meseriașă română de acolo, inspirată de un zel național înflăcărat și având in frunte-și conducători harnici, încă înainte de vr'o dece ani a format o societate de cultură națională sub numirea «Progresul», care a progresat frumos și s'a prezentat inaintea publicului cu niște petreceri sociale, cu dansuri naționale și cu oșes-cari încercări de concerte populare.

Inse modernul șovinism, care cu gura propovădușce liberalism, iar in realitate ne pune pedeci și 'n desvoltarea noastră culturală, a pus stavilă și «Progresului», statutele ei n'au fost întărite, iar societatea ęnsaș s'a disolvat.

Acęsta măsură, la care se ęice că ar fi contribuit și slăbiciunea unora din ai noștri, n'a slăbit inse rêvna de cultură națională a tinerimei meseriașe române, ci fără să fie inchiegată anume in o societate cu statute, ea a dat inainte pe calea incepută — și 'n anul trecut, sub conducerea zelosului invęțator Nicolae Ștefu, a surprins publicul cu o reprezentație teatrală in duminica Tomei, jucând prima mea încercare de acest gen, piesa populară «Ruga dela Chiseteu».

Entuziasmul cu care auditorii au intimpinat acest prim debut pe scenă, a dat indemn tinerimei meseriașe și neobositului ei dascăl să-și continue încercarea scenică; iar eu am implinit cu cea mai mare plăcere invitațiunea d'a scrie o piesă nouă.

Povestind odată nemuritorului nostru V. Alecsandri despre inființarea și inmulțirea corurilor noastre vocale prin Banat, precum și de progresul ce au făcut ele, m'a indemnât mult să scriu niște scurte piese populare, pe care ele să le pótă jucă. Dęnsul, care a creat primul repertoriu al teatrului român, a vęđut numai decăt, că progresul acestor coruri va reclamă in in curęnd și un repertoriu de piese populare originale. Am scris apoi și eu un articol in fóia acęsta, chiemând atențiunea tinerilor noștri scriitori asupra acestei necesități. Degiaba. Nu s'a ivit nici o încercare.

Intr'aceste corurile populare desvoltându-se repede, au cerut să li se dea piese originale, căci ale lui Alecsandri parte s'au invechit, parte nu sânt ințelese in părțile noastre, unde acele figuri nici odată n'au existat. Primul cor, care ș-a manifestat dorința, a fost — se ințelege — cel dela Chiseteu. La cererea aceluia, comunicată prin dirigintele seu părintele Lucian Șepețianu, am scris prima mea încercare, pe care drept semn de stimă am numit-o «Ruga dela Chiseteu» unde se petrece și piesa, care de atuncea s'au jucat in diverse locuri mai bine de trei-ęeci de ori.

Succesul acesta m'a incurajat și pe mine să mai iau condiul in mână, spre a me pune in serviciul iubitelui meu popor și am scris a doua piesă populară, comedia «Sărăcie lucie», de asta-dată pentru tinerimea noastră meseriașă din Arad.

In călătorțiile mele prin mai multe părți intre români, poporul din giurul Oraviței mi-a atras luarea

aminte prin lucsul mare afară din cale al țerancelor noastre. Opregele lor de catifea, cusute cu fire de aur și argint, m'au pus in uimire. Așă ceva nicăiri n'am mai vęđut. Când am asistat intęia-óră la o nedeie, imi părea că stau in fața unui cor de regine din lumea fabulelor. M'am dus apoi prin casele lor și am aflat dulapurile pline de imbrăcămintele cele mai scumpe; nicăiri nimica simplu și original; ci pretotindene un lucsul ne mai pomenit, lipsă din ce in ce mai mare de originalitate și in aceeaș măsură o imitație crescęndă. Și când am vęđut tóte aceste, am făcut numai din cap.

Când inse mi s'a spus, că din cauza lucsului mare poporul incepe a sărăci și că unele femei cari la joc se ivesc in oprege de catifea cu aur, acasă abiá mai au ce męcă, — m'am scărbit și mi-am ęis, că acesta este un reu pe care trebuie să-l combatem din tóte puterile. Încă atunci mi-am propus să scriu o piesă pentru popor, in care să batjocuresc lucsul țerancelor, care se resfață in vederea lumii, iar acasă produce numai lipsă și ruină, o adevęrată — sărăcie lucie, ęicală pe care am pus-o apoi drept titlu al lucrării mele.

Acęsta e idea fundamentală pe care am clădit piesa care incepe cu o datină populară și se incheie prin punerea in lumină ridiculă a credinței deșerte. Se ințelege că nu eu am să fac aprețiarea lucrării mele; inse relativ la reprezentația ei pot să-mi spun și eu părerea, ba in privioța acęsta dóră sânt cel mai competent, căci eu voi fi șciind mai bine menirea fiecărui personagiu.

Despre autorii de piese se susține in deobște, că nici odată nu sânt mulțumiți cu reprezentația lucrării lor. In contrast cu acęsta, vin să spun din capul locului, că eu am fost fórte mulțumit și că jocul a intrecut tóte așteptările mele. Destoinicia și talentul natural, cu care diletanții de ambele secse s'au infătoșat inaintea publicului, au surprins pe toți, afară de mine, care asistasem și la cele din urmă doue repetiții generale.

Locul prim se cuvine dșorei Kosa Cuzman, care a jucat rolul Veselinei. Figură frumósă, dicțiune naturală, pronunțare adevęrat românescă și o voce de-un timbru metalic, dsa are tóte calitățile cari se cer pentru scenă. Dęcă s'ar duce la teatru, de sigur ș-ar face o carieră mult aplaudată. Din aplause și aici a avut multă parte, căci, mai cu sémă cu doinele sale, a mișcat pe toți și a incântat tótă sala.

Dșóra Florița Stoian, ca Sanda, țigancă vrăjitóre, a fost de asemenea o infătoșare fórte interesantă, care deghisată intr'o vrăjitóre bătrână și gârbovă, prin dibăcia jocului seu a produs multă ilaritate; iar prin cupletul cu refrenul «Dridri» acompaniat de o mimică comică, a stęrnit aplause generale.

Dl Mihai Bila, (Viliga, nebunul satului,) are o stofă de Naturbursch, a cărui ivire pe scenă a fost insoțită totdeauna de veselie in sală, care s'a manifestat prin nenumęrate și binemeritate aplause din tóte părțile.

Dl Nicolae Haiduc (Ioța) s'a distins prin jocul seu istet; șirețenia cărașului care a umblat multă lume și țeră, precum și nuanța satirică a convorbirii lui cu Iernila din vęrful pomului, ni s'a prezentat fidel.

Iară dl Ieroteiu Moțiu, in rolul serios al epítropului Iernilă, a completat bine succesul colegilor sei diletanți.

In sfęșit trebuie să constatez succesul deplin al corurilor bine instruite și conduse și să felicitez din inimă pe dl Nicolae Ștefu, care cu un zel neobosit, pe care il cunóșcem încă din anii trecuți, a condus tóte repetițiile, a aplicat melodfiile doinelor și a condus in-

struirea atât de precisă a corurilor. Recunoștința generală i va fi fost respalata cea mai prețioasă pentru multa ostentă și muncă ce a pus în serviciul acestei întreprinderi culturale.

Înainte de piesă, o copilă drăgălașă, Valeria Heș, a declamat în costum național poezia «Copila Română» de scriitorul acestor rânduri, — iar dl Iosif Olariu a ținut monologul «Șoldan Vitezul» de V. Alecsandri.

Apoi a început dansul, cu Bătuta și Călușerul, jucat excelent de tinerii meseriași, sub conducerea vătafului Iosif Olariu.

Petrecerea a ținut până dimineața.

IOSIF VULCAN.

Printul Carol al României.

În nr. prezente publicăm o ilustrație drăgălașă, care înfățișează pe micul print Carol al României.

El joacă deja cu o mică nuia, par că ar ști că aceea are să devină la timpul său un sceptru domnitor.

TEATRU ȘI MUSICĂ

Știri teatrale și musicale. *Dșora Agatha Bârșescu* e mai bine, dar medicii au svățuit-o ca până la toamnă să nu jöce. — *Di Emil Ștefanuț* anunță că la 1 iulie va deschide în Blaș un curs special de muzică vocală și instrumentală, care va ține până 'n 31 iulie n. *Dna Zoe Fian*, elevă a dlui Ștefan Velescu la conservatorul din București, a făcut cu mare succes examenul, comisiunea esaminate i-a conferit în unanimitate premiul I.

Societatea pentru fond de teatru român. Fericitul Timoteiu Cipariu lăsase prin testament și pentru fondul teatrului român o donațiune, care până acuma s'a administrat de comitetul Asociațiunii transilvane. Acum comitetul societății pentru fond de teatru român s'a adresat către comitetul Asociațiunii transilvane cu cererea să i se trimită întreaga donațiune. Comitetul Asociațiunii a decis să se estradeie Societății pentru crearea unui fond de teatru român partea ce-i compete și anume a treia parte din interesele anuale ale obligațiunii de stat de 500 fl. din anul 1860, dăruită cu acel scop Asociațiunii transilvane la 1877 de fericitul Timoteiu Cipariu, fost președinte al Asociațiunii, iar cu privire la viitor să se cêră comsimțământul numitei societăți, ca să se vëndă obligațiunea de stat, respective să o cumpre fondul general al Asociațiunii și să esconteze fondul teatrului cu a treia parte din prețul de vëndare.

Serată română în Mehala. Tinerimea română din comuna Mehala a dat o petrecere împreună cu cântări, declamațiuni și joc în Mehala în ospetăria la Vasa Rotariu la 5/17 iunie. Venitul curat pentru fondul corului. Programa: 1. Motto «Lăsați peptul» cor bărb. 2. Sequens «Dorul meu» cor micst. 3. «Cătră Români» poezie de Iosif Vulcan, declamată de coristul George Marinceu. 4. «Dorul» solo, cântată de dșora Ana Vianțiu. 5. Musicescu «Dis-a badea» cor micst. 6. «Copila Română», poezie, de I. Vulcan, declamată de dșora Stana Bugariu. 7. Vidu «Vino lele» cor bărb. 8. «Vlăduțul» de-

clamat de notariul din Corneni, Costa Marco. 9. «Stan-țuța» cor micst. 10. Cuvântare de mulțămire on. public, de dl președinte al corului Ioan Istin.

Teatrul din Craiova. Comitetul teatral din Craiova a închiriat, pe termen de 5 ani, localul de teatru din acel oraș pentru reprezentațiunile trupei de operete române.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Școla de fete din Blaș se va mări prin o aripă care se va clădi la internatul de fete Vancean. Pétra fundamentală a aripei noue s'a depus la 27 maiu cu solenitate mare. În această aripă nouă vor fi șese clase spațioase destinate pentru prelegeri. Pe 1 septembrie va fi gata și va costă 14,000 fl.

Adunări învățătorești. *La Homorog* în Biharia, la 2 iunie n. s'a ținut adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din protopopiatul Tinca. Învățătorii Ioan Costa și Petru Leucuța au ținut prelegeri teoretice și practice. — *La Hațeg* marți după Rusalii (7/19 iunie), s'a ținut adunarea generală a reuniunii învățătorilor gr. or. din despărțământul Hațeg, sub președintele dlui Ioan Boța. Învățătorii G. Șandru, Const. Dima, I. Boța, I. Armean și G. Reitescu au ținut prelegeri teoretice și practice. — *În Giula Germană* la 31 maiu s'a ținut conferința tractuală a învățătorilor gr. or. din inspectoratul Chișineului, sub conducerea învățătorului Iosif Iovan, care a ținut și o prelegere practică. — *Din Gherla* se anunță, că adunarea generală a reuniunii învățătorilor gr. c. români din giurul Gherlei, convocată pe a treia zi de Rusalii în comuna Teure, s'a oprit din partea autorităților administrative.

C E N O U ?

Hymen. *Di I. Balta*, notar în Șiria, s'a cununat cu dșora Volumnia Belle, fiica dlui I. Belle, notar în Cheereș, comitatul Arad. — *Di Ioan Chișodan*, ales preot în Cheveresul-mare, s'a cununat cu dșora Octavia Farcaș, fiica dlui George Farcaș, proprietar în St. Andrei lângă Timișóra. — *Di Traian P. Rațiu*, comerciant în Lugoș, s'a logodit cu dșora Aloisia Bogdan din Timișóra, sub-urbiul Iosefin. — *Di Constantin Pop*, funcționar de bancă în Sibiiu, s'a logodit cu dșora Marița Raicu în Cohalm.

Știri personale. *Printul Ferdinand* al României și princesa Maria au sosit în săptămâna trecută acasă la București din străinătate, unde au petrecut aproape două luni. — *Di Matei Vulcan*, subjude la tribunalul r. din Becicherecul-mare, a fost transferat în aceeaș calitate la judecătoria r. din Mодоș. — *Di Const. Mureșianu*, locotenent c. și r. în pensiune, a fost ales casar al noului institut românesc de credit și economii «Luciferul» din Verșet.

Academia Română a hotărît să trimită la tôte Academiile din Europa și America, cu care ea se află în relațiuni, o informațiune în cauza română. Tectul adresei a fost redactat de dl D. A. Sturdza și s'a aprobat de toți membrii de față.

Procese noue. *Studenții universitari români* și anume 42 din Cluș și 10 din Peșta, vor fi trași în proces de presă de către procuratura r. din Cluș pentru Apelul și Manifestul tinerimei academice. — *Noul proces al Tribunei*, iarăș pentru o aderență în procesul Repli-

cei, s'ar fi pertractat la 7/19 l. c. in Cluș; dar s'a constatat că s'a prescrist și astfel procederea ulterioară s'a sistat. Procurorul a dat recurs de nulitate.

Condamnații in procesul Memorandului sânt puși toți sub priveghiare polițială și fără înștiințare nu li e permis a părăsi teritoriul orașului unde locuiesc. Unul din condamnați, dl Gerasim Domide, mergând la Blaș, ca să-și ducă acasă fetița din școala de acolo, a fost escortat de gendarmi și dus la Cluș unde a ramas deținut.

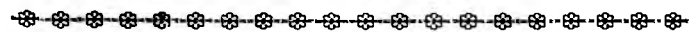
Petrecerea cu joc din Arad, arangiată a doua zi de Rusalii, de tinerimea meseriașă română, după reprezentarea teatrală a piesei «Sărăcie lucie» in sala din pădurița orașului, a reușit foarte bine, cu toate că unii din inteligență nu s'au cređut datori a o spriginii. Dintre damele de față, ni s'a insemnat următoarele: dnele Hermina Lazaru din Vinga, Truța, vęd. Emilia Miclea din Arad, Silvia Feier din Boroș-ineu, Aurelia Vulcan din Oradea-mare, Hortensia Suciuc din Arad, Popovici din Ciaba, Serb, Tuducescu din Lipova, Zaslo din Agris, Stefu, Olariu, Petran, Oprean, Mihalescu, Lucaciu, Roman, Hereș, Pop, Trandafir, Vuc, Mihalescu, Tănasescu, Telici, Chiciu etc. și domnișorele Lucia și Valeria Feieru din Boroș-ineu, Hortensia Miclea, Rosa Cuzman, Florița Stoian, Emilia Oprean, Maria Lucaciu, Florița German, Cristina Roman, Rosa Popovici, Serb, Tomi, Zaslo, Roman, Turic, Suciuc (Sistaroveț), Marcovici, Tripon etc. Publicul s'a deapărțit foarte mulțumit, aducând expresiunea recunoștinței sale pentru dl avocat Petru Truța, președintele intregii petreceri din sera aceea.

Dămele din București la Sibiiu. Sâmbăta la 4/16 iunie, dămele Henrieta Sihleanu, Maria Delavrancea și Lucreția Al. Lupășcu, trei din inițiatorele societății domnișorelor române din București, au sosit la Sibiiu. Primate cu ovațiuni din partea damelor române din Sibiiu, societatea domnișorelor române a predat prin o delegațiune dnei Sihleanu un album, care ațără de portretele domnișorelor și tinerilor din Sibiiu, cuprinde și portretele dlui dr. I. Rațiu, al dnei Emilia Rațiu și al dlui dr. V. Lucaciu. Cu ocaziunea predării dșora Maria Roman a rostit un discurs frumos, la care a respuns cu multă simțire dna Sihleanu. In aceeaș seră s'a ținut o cină comună, la care dl Delavrancea a pronunțat toaste cu multă vervă.

Dămele române din munții apuseni au format asemenea, ca cele din Brașov și Sibiiu, un comitet cu scopul de a desvoldă cultura națională. Comitetul dămelor s'a constituit astfel: presidentă dna Ana Filip, vicepresidentă dna Eufemia Caian, cassieră dna Ana Lobonțiu, secretar dl Petru Popovici, membre in comitet: dnele Iosefa Ciura, Florentina Tărnăvén, Zorița David, Silvia Maior, Maria David, Elena Giurchescu, Lucreția Adamovici, Silvia Popovici, Elena Groff, Elvira Pop, Evuția David Dregan, Teresia Șoica, Mariți David, Eva Adamovici, Ana Adamovici, Otilia David, Iustina Cosma, Victoria Gritta, Florentina Șuluțiu; iar comitetul domnișorelor s'a constituit in următorul mod: presidentă dra Sofia Buceșian, vicepresidentă Eugenia Ciura, cassieră Eugenia Macaveiu, secretar dl Aurel St. Șuluțiu, membre in comitet: dșorele Sabina David, Cornelia Adamovici, Eugenia Barițiu, Minodora Teulescu, Maria Balos, Ana Todescu, Maria Zöldi, Hortensia Popovici, Rosina Kővári, Elena Șuluțiu, Maria Teoc, Șarlota Barbu, Amalia V. Cosma, Victoria Pallade, Lucreția Pallade, Teresia David.

Căsătoria civilă. Proiectul de lege pentru introducerea căsătoriei civile, votat de nou in camera deputaților, s'a trimis de nou la casa magnaților, care in-

tăia-óră il respinsese cu majoritate de 21 voturi. Votarea a doua aici s'a făcut joi la 9/21 iunie; cu asta ocaziune casa magnaților l'a votat cu majoritate de 4 voturi. Schimbarea între cele doue voturi s'a produs prin aceea, că la votarea a doua au lipsit 19 ênși cari întâia-óră au votat in contră, iar numărul acelor cari au votat pentru, acuma s'a sporit. Dintre români mitropolitul Miron Romanul și toți episcopii de ambele confesiuni au votat in contra, iar dl Iosif Gall pentru. După votarea in general, s'a început discuțiunea pe paragrafi, primindu-se proiectul și in special.

OGLINDA LUMEI.

Asasinarea sultanului Marocului. Șcările primite de cercurile financiare anunță că sultanul Marocului a fost asasinat. «Agenția Reuter» află din Tager că sultanul a murit in mod subit la 7 iunie la Todea, între Maroc și Casabianca. E temere de tulburări la Fez. Autoritățile din Tager au luat măsuri pentru menținerea ordinii in oraș. Armata și ministrii au proclamat sultan pe Mulei Abdeneb Az, fiul sultanului. Liniște domnesce in lagărul imperial și la Casabianca. Se așteptă turburări grave la Maroc, mai cu sémă in giurul centrelor spaniole, Ceuta și Melilla.

Haina igienică. Pe când nemții se ocupă cu cuirasele care să pue pe om la adăpostul glonțelor, americanii se silesc a descoperi o haină care să ne apere de bóle. Și un doctor din Washington a descoperit o haină de cauciuc, care sémână foarte mult cu costumul unui inotător, dar cu care cel imbrăcat este sigur de a nu se imbolnavi. Haina este impermeabilă la aer, astfel că nici un germen nu pôte pētrunde. Sub fiecare picior se află o suflătoare care prin o combinațiune ingenioasă, prin simplul fapt al mergerei, se pune in mișcare și insuflă aer prospēt in haine. Dar inainte de a veni in contact cu corpul acest aer se filtrază traversând o membrană antiseptică și ese din haină printr'o altă membrană aședată la partea superioară a hainei.

Răsboiu in contra șorecilor. Se scrie din Otrogoshk, pe Volga, că tot districtul este pustiit de șoreci. Milioane din aceste rođetóre s'au năpusit asupra câmpurilor, prăpădind totul ce întelnesc in calea lor și se scotesc la milioane de ruble pagubele cauzate de această invasiune. A trebuit ca să se trimetă trupe in ajutorul poporației desperate, pentru ca să distrugă acest inamic. Cu această ocazie s'a putut face o curiosă observație. Odată cu această năvălire de șoreci toate pisicile din district au fugit prin provinciile invecinate, iar câteva din ele care n'au putut scăpă cu fuga au fost prinse de șoreci și sfășiate. Intr'adevăr că in unire stă puterea!

Cea din urmă modă la hig-liff-ul din Chicago. Ultima rafinerie a modei yancketilor constă actualminte in a avé nu o casă, proprietate a sa, séu vre-o haină tăiată intr'un nou fel cu... un vagon al seu. Un vagon de tren de lucș, adică un apartament complet, totul foarte bine mobilat cu un lucș asiatic. Tot ca suveranii, americanii nu călătoresc decât in vagonetele lor. Aceste vagonete se légă de locomotivă și iacă pe yanckeu nostru făcând ocolul pământului fără să iesă din apartamentul seu. Câțiva originali imping fantasia și mai departe; ei dau mese și chiar baluri in aceste vagonete in timpul călătoriei.

UMOR și SATIRĂ.

Cupletul vrăjitoarei din «Sărăcie lucte».

Cântat de dșora *Florița Stoian*.

Frunză verde de cicóre,
Nu-s numai eu vrăjitoare:
Lumea totă-i păcălélă,
Unii pe-alții se înșelă.
Dridri—dradra—dridri—drum,
Dridri—dradra—dridri—drum.

O cucónă 'mbétrănită,
Când se scólă e sbărcită;
Dar se schimbă mai târđiu,
Prin ce farmec, eu o șciu.
Dridri—drada—dridri—drum
etc. etc.

Junele mi se cunună
C'o fetiță blândă, bună;
El cu ea trăește bine,
Dar odată sócra vine...
Dridri, dradra etc. etc.

Reu ni-o spune ori și care,
Că românii fac lucs mare;
Căci cruțăm până 'n finic,
Pe foi nu dăm mai nimic.
Dridri, dradra etc. etc.

Dómna, tineră nevéstă,
Șede vecinic la ferestă;
Lucru 'n mâna-i nu sporește,
Tot la uliță privește.
Dridri, dradra etc. etc.

Domnul X. s'ar însură,
Dacă el ș-ar căpěta
Fată bună de pupat...
Ba nu... zestre de papat.
Dridri—dradra etc. etc.

De-adevăr sânt prea departe,
Cei ce ȃic că n'avem carte:
Una nu-i destulă noue,
Cumpărăm trei-ȃeci și doue.
Dridri—dradra etc. etc.

Mulțămesc cu plecăciune,
Dar altele nu pot spune:
Balul ar întârđiá,
Tinerii s'ar supěrá.
Dridri—dradra—dridri—drum,
Dridri—dradra—dridri—drum!

IOSIF VULCAN.

La măcelar.

O dómna observă la un măcelar un căne mare:
Cum ții un căneășá de mare? Nu-ți mânăncă carnea?...
Măcelarul. — Nu, dómna, bietul căne numai linge
carnea!

A pățit-o Păcala.

Mai deunăđi se plimbá prin bilciu.

Deodată se oprește in fața unei prăvălfi cu arti-
cole de impletituri de răchită (coșuri, panere, etc.), și
citește pe o firmă pe care sânt zugrăviți doi măgari:
«La trei măgari».

— Ei, domnulel ȃise el negustorului, vėd numai
doi măgari pe firma dtale, și scrie trei.

— Uite, colo in coș, unul; respunde negustorul
cu grabă.

Păcală, care e frate cu Toma necredinciosul, se
uită in coș, in al cărui fund se află o oglindă, și astfel
putu vedé și pe al treilea măgar.

Cum e mai bine.

Fontenele aflându-se odată la mėsă cu mai mulți,
veni vorba asupra diferitelor moduri de a exprimá ace-
laș lucru intr'o limbă. Doi tineri flecari voind să supere,
il întrebară:

— Cum e mai bine să ȃicem: Dă-ne apă să
bem, s'au adu-ne apă să bem?

— Mai bine: Du-ne la apă să bem, respunse
spiritualul autor.

Calindarul săptămănei.

D umineca tuturor Săntilor, Ev. dela Mateiu, c. 10, gl. 8, a inv. 1.			
Diua sėpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele
Duminică 12	Păr. Onufrie	24 Ioan Botez.	4 3 8 1
Luni 13	Mart. Achilina	25 Prosper	4 3 8 1
Marti 14	Prof. Eliseu	26 Ieremia	4 4 8 1
Mercuri 15	Prof. Amos	27 Ladislau	4 4 8 1
Joi 16	Sánt. Tihoo	28 Iosua	4 5 8 1
Vineri 17	Mart. Emanuil	19 (?) Petr. si P.	4 5 8 0
Sămbătă 18	Mart. Leontin	30 Scodssiu	4 9 8 0

Proprietar, redactor respundător și editor:

IOSIF VULCAN.

Băile dela Buziaș.

Sesonul s'a deschis la 13 maiu. Aceste băi sé-
mėnă cu sursele oțelóse dela Spaa, Pyrmont, 'Schwal-
bach și Pyrawarth. Buziaș are escelente *băi feruginóse și*
oțelóse calde și reci, minerale și de mlăștină, scăldă
de notat.

Stabiliment de cură de apă rece și masage

cură de beut

fórté priińciósă pentru *lipsa de sânge, catare cronice de*
stomac și de intestine, pentru *bóle de rerunchi și pėtră,*
anomaliu secsuale, stăbilitate, nervositate, scrofulă, reu-
matism. podagra și migraine etc.

Sesonul măiu—octombre.

Băile Buziaș, stația calei ferate la Timișóra séu
Lugoș. Omnibuse la gară. Prospecte la cerere gratuit.

(5-6)

Directia »băilor Buziaș»